

Próbny egzamin ósmoklasisty — arkusz 10

„Tren VIII”, tekst informacyjny, język, wypracowanie

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

WYPEŁNIA NAUCZYCIEL

Punkty / 34

Ocena

Imię i nazwisko _____ Klasa _____ Data _____

Grupa A

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Księga żałoby

Jan Kochanowski, najwybitniejszy poeta polskiego renesansu, wydał „Treny” w 1580 roku w Krakowie. Cykl składa się z dziewiętnastu utworów i jest poświęcony zmarłej córce poety, małej Urszuli.

Tren był znany już w starożytności jako utwór żałobny. Pisano go jednak zwykle po śmierci ważnych i zasłużonych osób. Kochanowski jako pierwszy poświęcił cały cykl trenów dziecku, a do tego mówił w nich o własnym bólu, a nie o cudzym.

W kolejnych utworach poeta opisuje rozpacz po stracie, wspomina córkę, zadaje trudne pytania o sens życia i cierpienia. Na końcu cyklu odnajduje jednak spokój i pogodzenie z losem.

Moim zdaniem „Treny” pokazują, że poezja może pomóc człowiekowi przejść przez najtrudniejsze chwile.

1. Autor tekstu uważa, że poezja nie pomaga w trudnych chwilach. — P / F
2. Na końcu cyklu poeta odnajduje spokój. — P / F
3. „Treny” ukazały się w 1580 roku. — P / F
4. Tekst podaje datę śmierci poety. — P / F

1. 0 1 2 3 4

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. opis życia w renesansie
- B. streszczenie wszystkich trenów
- C. przybliżenie informacji o „Trenach” Kochanowskiego
- D. reklama książki

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Co było nowością w „Trenach” Kochanowskiego?

- A. użycie prozy
- B. poświęcenie cyklu dziecku i pisanie o własnym bólu
- C. humor
- D. pisanie o ważnych osobach

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Komu Kochanowski poświęcił „Treny”?

2. Z ilu utworów składa się cykl?

4. 0 1 2

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Jan Kochanowski, „Tren VIII”

Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim,
Moja droga Orszulo, tym zniknieniem swoim.
Pełno nas, a jakoby nikogo nie było:
Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło.
Tyś za wszystkie mówiła, za wszystkie śpiewała,
Wszystkiś w domu kąciki zawsze pobiegała.
Nie dopuściłaś nigdy matce się frasować
Ani ojcu myśleniem zbytnim głowy psować,
To tego, to owego wdzięcznie obłapiając
I onym swym ucièsnym śmiechem zabawiając.
Teraz wszystko umilkło, szczere pustki w domu,
Nie masz zabawki, nie masz rośmiać się nikomu.
Z każdego kąta żałość człowieka ujmuje,
A serce swej pociechy darmo upatruje.

Objaśnienia: Orszula — córka poety, zmarła jako małe dziecko; zniknieniem — zniknięciem, tu: śmiercią; wszystkie — wszystkich; zawsze — zawsze; frasować się — martwić się; psować — psuć; obłapiając — obejmując; rośmiać — rozśmieszyć; upatruje — szuka.

1. Orszula zabawiała domowników śmiechem. — P / F
2. Orszula za wszystkich mówiła i śpiewała. — P / F
3. Serce osoby mówiącej łatwo znajduje pocieszenie. — P / F
4. Utwór jest pisany prozą. — P / F

5. 0 1 2 3 4

Do jakiego gatunku należy utwór?

- A. ballada B. fraszka C. tren D. bajka

Wyraz „maluczką” to:

- A. wyraz dźwiękonaśladowczy B. zgrubienie
C. zdrobnienie D. neologizm

Zadanie 8. (0–2)**OTWARTE**

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Co zmieniło się w domu po śmierci Orszuli?

2. Wyjaśnij wers „Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło”.

8. 0 1 2

Zadanie 9. (0–2)**OTWARTE**

Wypisz ze zdania imiestwów i nazwij jego rodzaj.

1. Śpiewający chłopiec stał przy oknie. — _____

2. Wracając ze szkoły, spotkałem kolegę. — _____

9. 0 1 2

Zadanie 10. (0–2)**OTWARTE**

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Wiem, że jutro będzie padać. — _____

2. Poszedłem do biblioteki, żeby wypożyczyć książkę. — _____

10. 0 1 2

Zadanie 11. (0–3)**OTWARTE**

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)zamknięte drzwi — _____

2. dramat (s/S)zekspirowski — _____

3. (na)dal — _____

11. 0 1 2 3

Zadanie 12. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

A. mówić na próżno

B. mieć zły humor

C. szybko uciec

D. zachować sekret

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy pamięć o bliskich, którzy odeszli, może dawać siłę? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Trenów” Jana Kochanowskiego oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie o wspomnieniu, które pomogło bohaterowi w trudnej chwili.

ROZWIĄZANIE

13.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----